

Вӕр Аренин

№ 23 (217)

А П Р Е Л ь

20 лун

1 9 3 3 в.о.

Гаӕт лӕӕӕны:

Кулӕмдинса ВКП(б) Рајком,
Рајсполком да Рајпрофсовет

Гаӕт лӕӕӕ доныс:

3 тӕлыс кежӕ 90 ур, 6 тӕлыс ке-
жӕ 1 ш. 80 ур, во кежӕ 3 ш. 60 ур

Кулӕмдин рајонувса став колхозныкјаслы, ужалыс ӕткӕолыс ирестаналы колхознык-ударныкјас рајонувса ӕлотлӕн чукӕстӕӕм

Јортјас!

Сӕвет сојузын робӕӕӕӕ, ужалыс крестанакӕд, колхозныкјаскӕд, дасквајтӕд во вылын-нин ас кабырын, коммунист партија везкӕдлӕмӕн, чорыда кутӕны власт. Кӕӕӕӕӕӕны. Вужсаньыс бертӕны став важ, капиталыст сама пеж олӕмсӕ. Течамӕ выль, ужалысјаслы вӕлӕа, југыд, кыпыд, озыра, морт исторіјаын вӕвлытӕм долыд олӕм. Чегјаламӕ важ, ӕтка собст-венноста олӕм.

Лӕӕӕӕӕӕ ӕтувја, сотсиалистическӕӕ оvmӕса собст-венност: фабрик-заводјас, электростант-сіјајас, шахтајас. Лӕӕӕӕӕӕ кӕрттујјас, вавыв-ті-ваувті ветлӕм, сынӕдӕд лебалӕм. Сіктын — колхозјас, совхозјас, гырыс МТС-јас. Вылӕ кыпӕдӕӕ текныка, наука. Течамӕ сотсиализм нога олӕм. Бырӕдӕмӕ карлыс сікткӕд важја торјалӕмсӕ. Луньы-лунӕ гырыза тувт-чаламӕ воӕӕ — классјастӕм сотсиализм нога оvmӕсӕ, кодӕс оз тӕд јещӕ нӕтӕ морт об-щество-на.

Кыпӕдчам оvmӕсӕн і культураӕн. Шедӕдим, чорыд классӕвӕӕ кӕс пыр, уна ӕӕкыдјас пыр, вӕвлытӕм гырыс вермӕмјас асгыным вежӕр кыпӕдӕмын, олас ног бурмӕдӕмын.

Но став ӕӕкыдӕӕ вужӕма, ставӕӕ вӕӕӕма?

Абу-на, јортјас. Серт, мӕ мед гырыс ӕӕкыдјасӕ венімӕ-нин. Но ӕӕкыдјас емӕг дај лӕдны-на. Колӕ зевтчыны да венны ӕӕкыд-јас. Мӕ перјӕмӕ кулачествокӕд да быд сікаса сіӕӕ агентјаскӕд козасӕмын вӕвлытӕм победа-јас. Мӕ вӕтлімӕ озырјасӕс. Богтімӕ ас кӕі власт. Коммунист партија везкӕдлӕмӕн асным течамӕ выль, сотсиалистическӕӕ олӕм. Мӕ сувтімӕ колхозјас туж вылӕ чорыда, некӕр бӕрӕнтчывтӕм вылӕ. Течам колхозјас. ӕтувја колхозса оvmӕс јонмӕдӕм пыр воӕдчӕмӕ шӕркодӕа олыс-јасӕӕ. Мӕ воімӕ, јортјас, гӕлӕа олысјасыс шӕр-кодӕма олысјасӕӕ! Тајӕ ыжыд вермӕм.

Воӕті кулӕмдин рајон вӕвлӕ бӕрӕ колӕм, вунӕдӕм, ӕновтӕм, пемыд да њајт, увтыртӕм пельесӕн, кӕні нарвӕтісны, везкыда ловја выв-сан пӕдтісны ужалыс јӕдӕс озырјас—купеч-јас, кулакјас, попјас, кыӕі вӕрвывса лок ӕвер-јас. Ужалысјас вӕліны праватӕмӕ, пемыдӕ,

вынтӕмӕ. Ужалысјас ылы вылӕ вӕлі вожа-ӕмаӕг ӕд кырныш озыр чукӕр. Ужалыслыс њӕӕӕӕӕсны јур вемсӕ, вӕрсӕ. Кымын вӕлі вӕв-тӕм-мӕстӕм, керкатӕм, паскӕм-кӕмтӕм, шыгӕс?

Најӕ ужалысны лун і вој, кӕтісны пӕс, і аслыныс і кулаклы. Ветлісны њарјастӕі, капи-талыстјас пабрік-заводјастӕі: коргӕсны уж да кынӕм пӕт, вузалысны асньысӕ. Ез-на вун озыр-јаслӕн да најӕ слуга—жандарм, урадныкјас-лӕн мӕ вылын іӕфевајтӕӕм—ружӕӕ прӕкладӕн шкловӕдӕм, њагӕјкајасӕн швӕтӕдӕлӕм, бан бокјас лӕзӕдтӕӕ швачӕдӕм. Сӕјӕ кад колӕі. Во-іс выль олас ног.

ӕні мӕјан рајон, Област сувтӕ сӕвет со-јузын воӕын муныс рајонјаскӕд ӕтрадӕ. Во-ныс-вӕс век воӕӕ codӕ вӕр лӕӕӕм, валюта пер-јӕм. Выль пабрік-заводјас стрӕйтӕм. Колхоз-јас, совхозјас, МТС да МСС-јас кӕтыртӕм. Паскалӕ скӕт вӕӕӕм да бурмӕдӕм. Бырӕдӕӕ пемыд лун, кыптӕ культура. Њуждӕдӕ кӕрт-туј, автомобилӕа да шоӕӕејӕнӕј тујјас. Јонмӕ да паскӕдӕӕ вавывса транспорт. Сынӕдӕд швыркјалӕ самолет. Быд важја вошӕм пельӕс-јасӕ пырӕдӕӕ радјӕӕ, кӕно, њӕга, журнал да гаӕтјас. Быд сікт, колхоз да везӕг вӕр пар-ма черан лӕчӕн моз јӕтӕны телепон, теле-графӕн. Течӕӕ выль сотсиалистическӕӕ Војвыс. Пырімӕ мӕд јпатӕлеткаса первој во кадӕ. А воӕӕ вылӕ ставыс тајӕ гетӕ јещӕ ыжыд по-чан лун колхозјаслы, колхозныкјаслы вӕвлы-тӕма бурмӕдны асгыным оvmӕс, кыпӕдны ве-жӕр да культура. Аснымӕс вӕчны вежертыс, воӕдӕстчыс сотсиализм течысјасӕн.

„Мӕ, колхознык-ударныкјас, бура тӕдмаӕім колхознӕӕј могјас јылыс, партија да правӕтель-ство шуӕмјасӕн, колхознык-ударныкјас став со-јузса ӕјезд шыӕдӕӕмӕн да сіӕӕ ӕјезд вылас СТАЛЫН јорт вӕсталӕмӕн, тӕдмаӕім кол ӕӕнык-ударныкјас крајувса“ да Областувса „ӕлотјас шыӕдӕӕмјасӕн. Мӕ сіӕӕјасӕс ставӕӕ ошкам, лыд-ӕам ӕік везкыд індӕдјасӕн.

Тајӕ став шуӕмјасӕӕ подув вылӕ пунктӕмӕн да воӕӕ муныс рајонјаслыс опытјасӕӕ боӕтӕ-мӕн, мӕ пӕс чӕлӕмӕн кыпӕдчам ыжыд урожај (Воӕӕ мӕд лӕстбокӕс)

Котыртны район паэтала сотсордъёём медыжыд уж производительност да урожај кыпöдöм вöсна

Колхознык-ударныкјас райовса елотлөн чукöстчöм (продолженьö)

вöсна ставсоюзса ордъёёмö (Облаетувса елот чукöстчöмыс).

НЬЕГЕТНЫ МЕСТА БÖРÖ КОЛТЧÖМЛЫ, СТАВЛЫ СУВТНЫ МЕД ВОЗЗА УДАРНЫКЈАС РАДÖ

Јортјас! Мијан районын матö жын гöла да шöркофа крестана овмöсјас котыртчöмö колхозјасö. Сотсиалистическöј мујас вылын ужаламö öтувјөн, гырыс да сложнöј — ыцкан, вундан, вартан, весаган, трепајтчан, шердан — сельхоз машинајасөн. Олöмыд öдјөн котыртö воҙö, торјөн-нын мијан совет сојузын. Воҙти-кö важ Росіянн ужалыс крестана ез адывны трактор, öнi мијан вöчöма гырыс трактор заводјас, кодјас минутјасөн леҙöны тракторөн. Öнi мијан советјас му вылын ужалöны 120000 трактор, 150000 тракторнöј плуг, 60000 тракторнöј сејалка, гырыс комбайнјас. Ужалöны 3000 МТС.

А мыј вöли дасвит вөсајын, вiр јуыс Микулај сар дырјi?— Көрт ныра пу-гöр да пу пiна агас. Уна мырöм да сiнва, көм-пагтöм да щыг, көзыд.

Гырыс вiрму ужалан машинајас мијан сетö кар—фабрик-заводјас, сетö мијан вöр, кодöс лезам Војвыв јагјасыс. Вöр—мијан галута, кодöс сетам Совет Сојуз пыщкöссарынокјасö, гранiча сарö, Выл Војвыв, сотсиализм те чöм могыс.

Тувтчöмö öнi ми решајущöј кадö. Воiс тулыс. Пышјö лым. Чегјавö тујјас. Кыпöдчö да паеналö ва. Вөсöны мујас. Нырулын гöра-көза. Лунвыв районјасын Војвыв крајыс мунö кылöдчöм, вöрекспорт завершитöм вöсна көс. Сiз-жö мијан районувса јујасын заводитчö массöвöја молья кылöдчöм—сплав вöсна тыш. Колö јостыны багыр, дастыны чер. Котыртны радјас, дастыны вынöн. Јармöдны зiллуи!

Такöд öтщöщ елот пасјö, мыј вöрексспорт план кыскавöм куза тыртöм районын сувтiс јавö угроза улö. Талунöз тыртöма сöмын 95%! Вöрын, мырдорјасын кыскытöм кер—30000 км.и! Тајö-ли шогмана уж да абу позор коммунист партија да совет правительство, пролетарскöј государство возын? I тајö мöд во, колан вога преступнöј, кулатскöј делö-урок бöрти.

Таво вöрлезан план тавыјöз воiс сы вöсна, мыј воҙнас торја öткаолюсјас, торја колхозјас да колхозныкјас нужмагiнныд, пышјалинныд вöр фронтвылыс, ударнöј уж местаö сабовiрујтинныд: мунинныд классöвöј враг кулак кiвылö, кодi лöи пролетарскöј государство изменитöмкод. Енö бостö примерсö удар-

нöј в/пунктјасыс, колхозјасыс, сiктјасыс, бригадајасыс да торја вöр фронтвывса ударнык-геројјасыс. Тајö тiјан позор. Но сiз-жö јавö вöрлезан план оранвыјöз сувтöдöмын мыж ем i ударнык-колхозныкјаслөн: мыжабö сiјөн, мыј ас бöрөсә егö кужö ас кадын кысқыны вöр фронт көсö став вермана öткаолюсјасöс да торја колхозныкјасöс. Налы сетiм сiктјасын катласны, кулатскöј саботаж котыртны.

Сiз-жö лöлöјас-моз вöрамö i кылöдчыны, тувсов гöра-көза кешлö лöсöдчöмын. Дас перјöм вöсна абу котыртöма большевик нога вермагöм, абу зевтöма став вын. Ноцлагам. Та вöсна, колхознык-ударныкјас елот кешлö. районын уна колхозлөн даслун ез-ло шедöдöма. „Вöла“, „Öтувтчöм“ (Керчомја), „Выл јöз“ (дон), „Выллан“ (дереваннöј), „Гöрд слуда“ (Руч) талунöз тырмымөн ез лöсöдны көзан көјдысјас, ез зонтыны инвентар, ез лöсöдны севооборотјас, оз зiлны котыртны постојаннöј бригадајас, ез составитны производственнöј планјас, вöвiас дастöм вылö вiрöдöны чуныр, уна скöт јурлыд хищническöја вiјiсны. Уна колхозјасын талунöз „вөскöдлюсјасөн“ пукалiсны кулакјас, купечјас, жежыд бандитјас, вöрјас, попјас, жуликјас (Керчомја, Устнем, Аныб, Воч, Iзвaјыв), кодјас нуисны колхоз кiстан, скöт вiјан, преступнöј вредитан, вөсса контрреволютсионнöј, пөж уж.

Кыпöдны классöвöј суелун да бdiительност. Ерöдны быд кулак сама, вредитана да ашти-колхознöј уж кулаклыс, быд еикаса сiјö агентлыс. Быд најö вылазкајасыс сетны чорыд пөсвартана отпор. Кучкыны быд нужмасöмјас куза. Нье сетны места бöрö колтчöмлы да районувса быд колхозлы, колхозныклы да öткаолюс ужалыс крестаналы сувтны медвоҙза көсавыс ударныкјас радö!

КОЛХОЗЈАСÖС ВÖЧНЫ ЈОНÖН, КОЛХОЗНЫКЈАСÖС ЗАЖИТОЧНÖЈÖН!

Мијан радејтан вождi Сталин јорт колхозјас, колхозныкјас воҙö сувтöдiс зев ыжыд да важнöј мог—быд колхозöс вöчны јонöн, большевистскöјөн, а став колхозныкјасöс озырөн, зажиточнöјјасөн.

Тајö Сталин јортөн ми воҙö сувтöдöм могыс мијанöс, колхознык-ударныкјасöс, ышдöдö. Гöлöмсагн кiмкофасöдö. Сетö выл вöвлытöм зiллуи да вын. Кыпöдö воҙмостчана јар, збој лун партија-правительстволыс быд шöктöм ас-нымöс нiбti жалиттöг пöртны олöмö, зелöд-
(Воҙö көймöд листбокас)

Колхозник - ударникяс районувса ылотлӱн чукӱстчӱм (продолженьӱ)

ны вынӱр да укӱдчыны беззаветнӱ кӱсӱ. Кутчысӱдӱ паскыд сотсордӱсӱмӱ, ударнӱ ужӱ, пасвартана кӱсӱ классӱвӱ враг кулаккӱд, жежыд бандӱткӱд, рвачкӱд, лодыркӱд, летункӱд, быд несӱветскӱ элементкӱд да колхозса даг наӱ сойскӱд.

Збылысӱ кушӱм-жӱ сӱжӱ большевӱстскӱ колхозыс, мыжяс сылы колӱны, медем сӱжӱс лыдчыны большевӱстскӱен?

— Большевӱстскӱ колхозлы колӱ тӱдны, мыж вӱсна сӱжӱ кӱсӱсӱ да чорыда кӱсӱсны асӱыс мӱжӱсӱ олӱмӱ пӱртӱм вӱсна.

Большевӱстскӱ колхоз оз мӱрӱтчы, оз жалӱт классӱвӱ врагӱс.

Большевӱстскӱ колхозлы колӱ, асӱыс ыкӱсӱмоз, вӱчны революцӱиӱннӱ перӱжӱм тӱр—колхозса собственност.

Большевӱстскӱ колхоз меӱ воӱын тӱжысӱд гӱсударство воӱын кӱсӱсӱмжас тӱртӱм вӱсна.

Большевӱстскӱ колхозлы колӱ ужавны большевӱк нога-жӱ планӱн.

Большевӱстскӱ колхозын ужыс муӱс сотсордӱсӱм да ударникество под вылын.

Большевӱстскӱ колхоз став ужӱс нӱдӱд чорыд большевӱстскӱ аскрӱтика подвылын.

Большевӱстскӱ колхоз сӱжӱ, кӱдӱ нӱд ас бӱрӱаыс кӱлтчыс колхозжасӱс да кӱтыртӱ колхознӱ ужӱ ужалыс ӱтка олысжасӱс (Шажкевӱч).

Тажӱ условӱжӱсӱ кушӱм колхоз оз кут зӱлыны пӱртны олӱмӱ, кутас мунны паныд, секи сӱжӱ озло большевӱстскӱ колхозӱн, а лӱ кулак-кӱвыс сетчысӱн, кулатскӱ колхозӱн. А оз-кӱ ло колхоз большевӱстскӱен, сӱжӱ-жӱ оз вермы лоны ӱ колхозник зажитӱчнӱен.

Колхозыс вӱтлыны быд кулак, жежыд бандӱт, вредӱтыс элементжасӱс да жуликжасӱс. Лептыны чорыд кӱс колхозжасын кӱрткод чорыд уж ыстӱпльина пунктӱм вӱсна, уж производӱтельност кылӱдӱм да колхозжасын бур пӱрадок сувтӱдӱм могыс. Колхозжасӱс вӱчны збылыс сотсӱальӱстическӱ жон крепостжасӱн!

ЖОННАС ТЫРТАМ ПЛАН, СТАЛӱН ЖОРТЛЫ СЕТАМ ПОБЕДНӱ РАПОРТ!

Жорт колхозникжас! Мӱ, воӱ мунныс колхозжасыс, колхозник ударникжас сувтӱм чорыда-нын паскыд колхознӱ туж выдӱ. Сувтӱмӱ бергӱдчывтӱм выдӱ. ӱ мӱ чорыда ескам, мыж мӱжан сӱмын ӱтӱ туж—сӱжӱ колхознӱ туж. Мӱжан мог—колхозжасӱс вӱчны большевӱстскӱен, а аснӱмӱс зажитӱчнӱен ыелӱ вылын, быд лунга практикӱа уж вылын, честнӱжа ужалӱмӱн, колхознӱ овмӱс радежӱтӱмӱн. Колхозжасӱс жонмӱдны политӱка, организӱтсӱжа да овмӱс бохсаӱ, колхозникжасӱс вӱчны вежертӱсжасӱн,

жугыдӱн да озырӱн. Мӱд туж абу ӱ оз вермы лоны.

Меӱ жонмӱдны колхознӱ туж, вӱчны колхозжасӱс большевӱстскӱен, колхозникжасӱс зажитӱчнӱен, меӱ воӱ, колӱ—став вермана ловжа вӱв да морт вын тажӱ-жӱ лунӱ, часжасӱ шыбитны вӱрӱ кыскасны, вӱрексспорт план ГО прӱчент выдӱ олӱмӱ гӱртӱм могыс. ӱнӱ, апрель 22 лунӱр, ВКП(б) Обком да Райком шудмжас сервӱ нӱдӱчысӱд ударнӱ, штурмӱвӱ вӱрлежӱм завершитан ыелӱник. Колхозны решажӱщӱ лыда да меӱ бӱржа часжас. ӱнӱ колӱ ыелӱ вылын зевтчылыны, асӱ нӱдӱтӱ жалӱттӱм кӱс да вӱр вӱсна ударнӱ уж выдӱ.

Нӱдӱтӱ керпом кыскытӱг вӱрӱ не колхозны. Ставса кыскыны жудоржасӱ. Тажӱ могыс олӱмӱ пӱртӱм лӱс быд колхозниклы да ужалыс ӱтка олыслы чорыд проверкадӱн. Но быт вӱчана, чевӱ пержана, славнӱ мог. Вӱрексспорт план зӱснас тӱртӱм вӱсна тышкасӱм сӱжӱ ем жон. большевӱстскӱ колхозжас понда вермасӱм. Вӱрлежӱм сӱжӱ ем большевӱстскӱ колхозжас течан ужжасыс торжӱдны пӱжӱтӱм уж!

Пӱрӱдӱм вӱр кӱтӱщӱжасӱ кыскыгы кӱт кыжӱ, волокушажасӱн да лывыдӱ мыжсӱмӱн, а вӱрлежан план быт колӱ тыртны! Вӱр фронт вылын пержыны чевӱ да кырьмавыны **СТАЛӱН** жортлы победнӱ рапорт!

Мӱд-кӱ, вӱркыскасӱмкӱд ӱтӱщӱ, тажӱ-жӱ лун-вожӱ, обеспечӱтны тыр даолун пержӱм кылӱдӱг кешлӱ. Быд ужалыслы, а меӱ жоннын колхозник-ударникжаслы зев гӱгӱрвожана, мыж вӱркылӱдӱм сӱжӱ вӱр лежӱмӱн кыркутанжык жукӱдыс, кӱдӱ вӱчсӱ вавылын, корӱ тeryб, чоткӱжӱ, производӱтельнӱ уж, вескӱдӱлӱм. Мӱ, колхозник-ударникжас, ылот вывсаӱ ВКП(б) Райкомлы да Райсполкомлы сетам чорыд большевӱстскӱ кыв—кылӱдчӱм районын нӱдӱны ударнӱжа, ӱтӱ кертӱг, ставсӱ воштыны местажас выдӱ да строкжасыс вожӱтӱ, уӱпекӱн помавны сплав!

Кӱс выдӱ, кылӱдчӱг, нӱдӱтӱ кер нӱ шпал неколхозны. Нӱдӱтӱ чурка не воштыны, нележӱны морӱс. Сы могыс тажӱ-жӱ лун-вожӱ организӱованнӱжа, торжа ӱтка договоржас аӱчалӱмӱн, меӱсӱны кылӱдчыны да кӱтыртчыны ударнӱжӱ, дорвыс кӱсрасчотнӱ бригадажасӱ. Пуржажӱм да кылӱдчӱм уж нӱдӱдӱм куза паскӱдны колхозжас, бригадажас да торжа ужалысжас кӱст сотсордӱсӱм, выдӱ кылӱдӱны ударнӱжӱ уж. Кылӱдчан конторалы да учасокжаслы тырмымӱн дастыны кылӱдчан такелаж, ештӱдны баракжас, столовӱжас, гӱрд пелӱсжас, пывсанжас да ларокжас стрӱжитӱм. Тырмымӱн лӱ-

(Помыс нӱлӱд лӱстбокас)

Хозрасчота дорвыв, ударној бригадјасо котыртчөмөн ставөн, кызі өтү, петны кылөдчыны!

Колхозник-ударникјас районувса өлөтлөн чукөстчөм (пом)

гөдны сплотмаверіјал, ОРС-лы кылөдчан ју-
јас ыылө, запанјасө да пурјасан инјасө шы-
бытны тырмьмөн да колана гојан-јуан.

Вөркылөдөм район пастала помавны област
увса районјасы медрес, а сјідн аснимөс кад кеж-
лө прөстмөдны тувсов большевистскөј гөра-көза
кежлө.

Нојмөд-кө, вөрлезан-кылөдчан ужјаскөд чоры-
да јитөмөн, став возмөстчөм да зылуун кыпөдө-
мөн тувсов гөра-гөза кежлө лөсөдчөмын апрел
20-д лун кежлө перјыны большевистскөј да-
слун. Кыпөдны кыкылы став колхозникјасөс,
колхозничасөс да ужалыс өткаолиејасөс
массөвөја көза кежлө лөсөдчөмө. Кыпөдны
массөвөј политическөј да паскыд југдөчан,
разјаснитана уж. Лөсөдны севооборотјас.
Составитны колхозјасын производствен-
но-финансовөј планјас. Тырмьмөн чукөрт-
ны стракөвөј да көјдыс фондјас, качество бок-
саң бурөс, ставөс весавны да көзтөз пуктыны
бур, торкытөм да воштөм местајасө; прөверитны
чужанлун. Севооборотјас серті котыртавны
постојанној колхоз производствовылын
ужалан бригадјас, старшөј бригадирјасө бур
ударник-производственникјасөс сүвтөдалөмөн.

Петкөдны кујөд мујас ыылө, чукөртны пөјим
да с. в. Торјөдны кузнецјасөс да пырыс пыр-жө
зонтавын гөра-көза инвентар. Вөвјас гөгөр сүв-
төдны бур уход, најөс дастыны көза кежлө.
дастыны турун да зөр көрымјас.

Коңукјасыс вөтлыны быд кулак, баңфит да
жулик элементјасөс. Коңукјасө выдвинитны ме-
дбур колхозник-ударникјасөс, коді радејтө вөлөс,
кужө сүвтөдны дөздр. Му участокјас дорө
прикрепитавны бригадјас, а бригадјаслы
вөвјас да гөра-көза инвентар. Апрель 23-д
луно быд колхозлы район паста вөчны мујас
ыылө пробној выјездјас, большевистскөј
гөра-көза кежлө даслун шедөдөм
видлалөм могыс.

Котыртны агроисеобуч, сы могыс котыртавны
школа, кружокјас да агросеминарјас быд сиктын
агрозоотехника велөдөм могыс. Велөдчыны
кыскыны быд колхозникөс да колхозничасөс,
ужалыс өтка олиејасөс—вөчму
ужалөмын јур вежөр кыпөдөм могыс.
Колхозјасын пуктыны бур учот да
отчот, сүвтөдны уж фистсиплына да
кыпөдны производительныст. Зикөз
бырөдны обезличка, прогулјас да
СТАЛЬИН јортлыс сикт уж јылыс
висталөмјас, историческөј квајт
индөдјасөс зоннас портны олөмө.

Ньольдө-кө, котыртны уж колхозын,
мед ескөн колхозник-колхозничалөн
быд тувтчөм, уж мунис план серті,
делө ыылө, ыжыд доход бөстөм да
колхоз јонмөдөм ыылө. Ужсө колхозын
сизі пуктыны, мед лоис бөстөма
медыжыд доход да урожај. Чорыда
олөмө суны агроправіпөјас.

Та могыс колө ас сөймөс моз
дөздритны колхозса ембур,
овмөс. Колхозса ембур лотајтыејасөс
чорыда мыждавны. Сүвтөдны чорыд
уж фистсиплына. Зикөз бырөдны
прогулјас. Мыжајасөс, кодјас
өтчын вөчасны прогул—оз
кызыны, уж ыылө оз петны—
штрафјутны, а мөдыс-кө өз
кызыны—зикөз вөтлыны колхозыс,
кызі уж фистсиплыналы паныд
мувысөс, уж де-

зорганізујтысөс.

Бура вөдитны вөчму. Вын серті
ужөдны вөлөс да ужалөгөн сјіс
бура дөздритны. Тыра көбылајасөс
не дојдны. Бытны чанјас. Од вөв
мијан сјіс зев колантор, кодгөг
ми өтө лун оғө вермө овны. Уж
ыылө вөзөдны коммунист ног,
збылыс көзајин моз. ыылө
ужлыс кыпөдны производительност
да таөдні колхозјас мујас
вылыс шедөдны мед ыжыд урожај.
Не лөзны вөшөмјас. Онисаң
лөзөдчыны уборка кежлө.

Витөд-кө, чорыд көз лептыны
социалистическөј выја-јөла,
прөдуктивној скөт вөзөм да
паскөдөм могыс. Онөз мијан
районын скөтвөзөм да паскөдөм
вопросјас гөгөр выманьно,
вын абу котыртөма. Паскөдөм
местаө уна сиктөветјасын,
колхозјасын мунө хіщчыс-
көја скөт вөзөм—начкөм.
„Ворошилөв“ да „Молотөв“
колхозјас (Вөч), „Гөрд партизан“
коммуна (Ізвайыв) да с. в.
вөјисны зев уна јурлыд.

Мөсјаслөн удојност улын.
Улын сы вөсна, мыј ми оғө
зылө бура старайтны, вердны
да јуктавын. Олан гіднајасыд
најтөс да дуркөс, төвнад
көздыдөс, а сөки најөс
јөшө јудор көздыд ваөн
јукталам. Скөтөс колө кужны
дөздритны, бура јуктавын да
вердны, пелк да југыд
гиднаыи вөзны, а удојност
кыптас, лоас дохода. Лөб—
јөв, јай, выј, лөб несөмын
аслыным гојны, государство-
лы сдөјтны, но лөб і колхоз
рынок ыылөн вузавны.

**Чорөдны көс јөла-выја
социалистическөј скөтвөзөм
паскөдөм могыс.**

**Ужалыс өткаолие да нывбаба
јортјас!**

Став ыылө индөм мојасыс
тіјан сиз-жө јавлајтчөны быт
олөмө портанаөн. Од талунја
честноја ужалыс, пролетарскөј
государство возын став
заданьөјас олөмө портыв
өткаолиејас сјіс аскіја
колхозникјас. Јорт өткаолиејас,
лептө вөзөдчөм, кыпөдө
ударној уж, сүвтө өтө
радө колхозник-ударникјаскөд.

Нывбаба јортјас! Ті
социализм течөмын ыжыд
вын. Тіјанөс Выл Војыв
течөм, колхозјасөс
большевистскөјөн, јонөн,
колхозникјасөс озырөн
вөчан ужјасыс бөкө колөм,
Сталин јорт индөдјас
серті, лөб ыжыд преступленьөдөн.

Јурдөдө јурвежөр. Кыпөдө
возмөстчөм. Котыртөј кага
јаслыјас, садјас да прөстмөдө
аенытө пачвождорыс, кага
потан дорыс, гырнич-кашник
дорыс. Сүвтө өтө радө
мужичејјаскөд Петө кысканы.
Сүвтө кылөдчан да тувсов
гөра-көза ужјас ыылө.
Ассыныд вын сертө Выл
Војыв, социализм течөм
ыылө!

Бура лөсөдчыны да
успешноја нуөдны мөд
пјатилеткаса медреса
волие большевистскөј
ньольдө көза!

**Радејтана Сталин јортлыс
знамја ыылө кыпөдөмөн.
коммунист партија
вөскөдлөм улын да паскыд
районувса сотсөрдјывөм
лептөмөн, ударној уж
большевистскөј колхозјас
вөсна кыпөдөмөн шедөдам
јөшө вөвлытөм гырыс
вермөмјас!**

**Мед олас ВКП(б) ЦК да
мијан вождь Сталин јорт!**

**Колхозник—ударникјаслөн
районувса өлөт.**

Кулөмдин, апрел 17 лун.

Војвыв крајын кылдчөм вылын ужалыг бригадасын нӧъзјственнӧј расчот јылыг положеньӧ

I. Хозрасчотнӧј бригадаслӧн пыщкӧсыс да могјасыс

Сотсиальгическӧј ордјыбмлӧн мед вылија формаӧн лӧб сотсиальгическӧј хозрасчота бригада. Хозрасчотнӧј бригадас котыртӧм—робочјјаслӧн вермаӧм став промышленностын збыл вылӧ хозрасчот пуктӧм вӧсна, мијан промышленностын качественнӧј показателјас бурмӧдӧм вӧсна.

Хозрасчотнӧј бригада, сотсиальгическӧј ордјыбмсӧ да ударничествӧ материальнӧј вопросјаскӧд ӧтлаалдмӧн, производстоӧн векӧдлӧмын робочјјасӧн участвутӧмкӧд јитӧмӧн,—обеспечивајтӧ медбур контроль робочјјассаӧ производственнӧј программа тыртӧм бӧрсаӧ.

Хозрасчотнӧј бригадалы, кызј сотсиальгическӧј ужалӧн медвылија формалы, кодј обеспечивајтӧ Стаљин јортлыг историческӧј квајт индӧдјассӧ олӧмӧ цӧртӧмсӧ, колӧ лоны основнӧј формаӧн кылдчыгјаслыг ужсӧ котыртӧмын.

Вӧркылдчан ужјас вылын бригадан ужалӧм котыртӧм, бригадассӧ сотсиальгическӧј хозрасчот вылӧ вуждӧм, общественнӧј, профсоюзнӧј да хоџајственнӧј организатјјаслӧн медыжыд мог.

Хозрасчот вылӧ вужыг бригадас торјалӧны сјјӧн, мыј најӧ бригадалыг производственнӧј заданӧ тыртӧмын лӧбны самостоятельнӧј, мӧднӧгӧнкӧ самостоятельнӧј производственнӧј звеноӧн.

Хозрасчотнӧј бригадас пуктӧны могӧн:

- а) Производственнӧј планјас лыд да качество сертј содтӧдӧн тыртӧм;
- б) Кылдчыг бригадасын лучкиа ужсӧ организутӧм, торја категорјјас робочјјаслыг ужалӧн мынтӧмын обезличка да уравнѧловка бырӧдӧм;
- в) Сотсиальгическӧј ордјыбм да ударничество кызј бригадас костын, сјз жӧ і бригадас пыщкын паскӧдӧм;
- г) Хозрасчотнӧј бригада шленјаслыг культурно-бытӧвӧј да материальнӧј положеньӧсӧ бурмӧдӧм.

II. Хозрасчотнӧј бригадас котыртӧм

1. Хозрасчот вылӧ вуждӧны позӧ став бригадассӧ најӧ структура вылӧ вѧдӧдтӧг, кылдччан уж мундӧм сертј, ужалӧн бригаднӧј метод јылыз инструктјја сертј. Кылдччӧмын торја ужјас мундӧм сертјыс позӧ котыртын хозрасчотнӧј бригадас: моль петкӧдӧмын, запанјас лӧбӧдӧмын, пурјаван материалјас заптӧмын, ворота воџын вӧрсӧ сортирутӧмын да торјӧдӧмын, кјјӧн пурјасӧмын, вӧрсу-

лаланјасын буквирјасӧ чукӧртӧмын да сквознӧј бригадас запанјасӧ вӧр беталдмсаӧ да буквирјасӧ сјјӧс чукӧртӧмын.

2. Моль петкӧдӧгӧн поснѧ јујасын, кӧн ужыс мундӧ 10-15 лун чӧж, позӧ хозрасчотӧ вуждӧны танѧ ужалыг став группјассӧ ӧтлаын (јуыввса сквознӧј хозрасчотнӧј бригада) кер катајтыг бригадассаӧ да вӧрсӧ вылѧ запанӧ вајыг бригадассӧ, тајӧ ужјас дырјӧ-ӧд ӧтѧ бригадалӧн уждоныс мӧд бригада ужалӧм сајын. Сӧмын тајѧ ужалӧмӧн оз позӧ важ моз леџыны обезличка да уравнѧловка вылӧ. Танѧ колӧ бура бӧрјыны робочјјасӧс квалифјатсјја сертјыс да лучкиа сувтӧдӧны вынјассӧ сјз, мед основнӧј производственнӧј протессјас вылын вӧліны сещӧм бригадас, кӧнѧ ужалӧн робочјыс I категорјјаа.

3. Хозрасчотнӧј бригадас котыртчӧны кылдчыгјас возмӧстчӧмӧн да вынӧдчӧны кылдччан пунктјјасса администратјјаӧн. Хозрасчотнӧј бригадас административнӧј пӧрадокӧн сујалӧм чорыда дугӧдчӧ.

Бригадассӧ хозрасчот вылӧ вуждӧмӧз колӧ паскыда нудӧны массӧвӧј тӧдмӧдана уж общественнӧј, профсоюзнӧј да хоџајственнӧј организатјјасӧн хозрасчот вылӧ вуждӧмын могјас јылыг.

4. Робочјјас-кӧ шуасны вужны хозрасчот вылӧ, колӧ хозрасчот вылӧ вужыг бригадассӧ прбверитны администратјјаӧн тащӧм вопросјас куџа: бригадассӧ лыд да качество боксаӧ комплексутӧм, бригада пыщкын вынјассӧ квалифјатсјја сертј сувтӧдӧм, ужалан нормајас лучкија вӧчӧм (ковмас-кӧ хронометраж нудӧдӧмӧн), сјз-жӧ бригадассӧ технѧческӧј дуковедстоӧн, жѧлішно-бытӧвӧј условјӧдјасӧн, инструментјасӧн, такелажӧн да с. в. обеспечӧтӧмсӧ, медым бырӧдӧны нелучкјјассӧ.

5. Хозрасчотнӧј бригадалы сјјӧс прӧверитӧм—вѧдлалӧм ӧбрын кылдччан пунктса администратјјассаӧ етчӧ производственнӧј заданӧ, тајӧ бригадалы врыг, кызј шубны „нарад-заказ“, кӧнѧ индѧсӧны кушдӧм ужјас, кушдӧм кадӧн колӧ вӧчны бригадалы.

6. Администратјјасыг „нарад-заказ“ бӧстӧм бӧрыг, бригада вѧдлалӧ сјјӧс производственнӧј совещанӧ вылын, сјјӧ подывылын етӧ встречнӧј планјас да вӧчӧ администратјјакӧд хозрасчотнӧј договор, код сертј кыкнан сторонаыс бӧстӧны ас

вылас обязательствојас производственнӧј заданӧјас лыд да качество сертј содтӧдӧн тыртӧм могуг.

III. Хозрасчотнӧј бригадас ужалӧн оперативнӧј учот

7. Бригадаса хозрасчот вылӧ вуждӧдӧгӧн колӧ артавын бригадалыг став рӧскодјассӧ (бригадаса администратјјаӧс вѧчӧм, обслуживајтӧм, инвентар, инструмент кѧсан дон да с. в.) да бригада ужалан участокын кылдччан ужјас сулалан донсӧ.

8. Хозрасчотнӧј договор дӧнӧ колӧ пуктыны ведомост, код сертј бригадалы етчӧ инвентарыс да инструментыс, индѧны налыг сулалан донсӧ да протсентсӧ јона-ӧ кѧсӧма инструментыс договор вӧчан лун кешлӧ, а сјз-жӧ амортизатсјја донсӧ лӧсӧдӧм нормајас сертј договор действутан срок кешлӧ.

9. Администратјјалы колӧ быдлун прӧвератны пурјалӧм да кылдӧм вӧрсӧ да нудӧны учот ужалӧн производительноот куџа да бригадалы етӧм лунса производственнӧј заданӧјас тыртӧм куџа. Тајӧ еведеӧннӧыс етчӧны вӧр сулалан запанӧ, лѧб кылдччан участок контроаӧ, кодј тајӧ подувулын лӧбӧдӧ хозрасчотнӧј бригадаслыг быдӧныг торјӧн общеј показателјассӧ да та јылыг тӧдмӧдалӧ робочјјасӧс тыдалана местајас ошӧдалӧмӧн да старшӧј бригадирјаслы вѧсталӧмӧн.

10. Уж вылӧ робочјјасӧн петӧм јылыг учот нудӧдӧ старшӧј бригадирјасӧн быдлун уж вылӧ петӧм јылыг табель сертј. Уждонсӧ администратјја мынтӧ кыкыг тӧлысын. Бригада пыщкын уждон јуклысӧд бригадан ужалӧм јылыг интруктјја сертј. Робочјјаслы ужалӧн мынтӧм јылыг пасыгӧ расчот вӧчан лыстјасӧ.

IV. Экономјја вӧчӧм да хозрасчотнӧј бригадас премјрујтан пӧрадок јылыг

II. Бригадалӧн экономитӧмыс производственнӧј заданӧјас тыртӧм сајын, экономјјалӧн ыждаыс сы сајын, кызј хозрасчотнӧј бригада тыртас да содтӧдӧн тыртас сылы етӧм заданӧјассӧ, торјӧн - кӧ: а) кызј чѧнтас ужалан сроксӧ, (Помыс 6 ӧд лыстбокас)

Војвыв крајын кылöдчöм вылын ужалыг бригааджасын көзәјственнöј расчот жылыг положенъё (пом)

б) ужсö вöчас ичöтжык вынөн нарад-заданъёын индöм сертi, в) лептас качества показателжас да с. в.

12. Став меропріјаттöжасыс, коджас нуöдгöны лыд да качество сертi показателжассö тыртöм могыс чинтöны мыкö-м-нда раскоджассö продукция быд јединица вылö да таяö чинтöм сертiыс чукöртчö торја фонд. Економіја таяö фондгыс 50 протцентыс колö администратсја распораженнö улын да рöскöдүтчö культурно-бытöвöј условіöжас бурмöдöм вылö, а 50 протцентыс сетчö бригадалы материалнöј условіöжас хозрасчотнöј бригааджаса шленжасыс бурмöдöм вылö. Економіјасыс сетчö бригадалы öтчд тöлыг пiјын, уждонсö сетыгөн.

13. „Нарад-заданъёын“ колö пасыны со кушöм показателжас, мыј артмö економіјасыс: а) бригадалөн тöлысга заданъё, б) лунга норма морт вылö, в) уна-ö колö уж вын ставыс, г) вöчöм ужыс дон заданъё јединицаыс (штука либö кубометр), д) став ужыслөн доныс, е) накладнöј раскоджас вöчöм уж öтi шајт дон вылö.

Таяö жö „нарад-заданъёын“ колö нуöдны учот „нарад-заданъё“ тыртöм жылыс, код сертi артавöö бригадалөн вöчöм економіјасыс да таяö показателжасыс ваяöдчöны рабочöјяс дiнöз „нарад-заданъёлыс“ копијажассö тöдчана местажасын öшлöмөн да производственнöј совещанъёжас пыр, кодöс чукöртö группоформизатор.

14. Економіјалөн ыждаыс артавöö таяö: бостам кошелжасын пуржасысжасыс бригада. Бригадасын 6 морт, пурјалö 6-7 метра куыта керјас. Ужалан нормасыс 60 кубометрөн

морт вылö лунын, либö збокбм бригада вылö ставнас, эфельнöј расценкајас 1 појасын 4,5 урöз кубометрыс, *) 4,5X360—16ш. 20 ур став вöргыс луныс, либö 4,5X60—2ш. 70урөн морт вылö луныс. Ужалан норма да эфельнöј расценкајас сертi бригадалы колö тöлысын пурјавны 30X25—9000 кубометр да бостны 16 ш. 20 ур X25—405 шајт.

Накладнöј раскоджасөн бригадалөн лöбны: а) дезатникöс вiзöм—170 шајт тöлыс, код пiјыс таяö бригада вылö воö примернöја 30 прöцент либö 51 шајт, б) рабочöјжасыс олани öктжасын медалöм да отсаван ужјас вылын рабочöјжасöс вiзöмыс (стөрöжжас, пывсан вöфитысжас, пеласысжас, пöварјас да с. в.), 1 мортөн 10 рабочöј вылö 75 шајтөн тöлыс (соцстракованъёдөн), код пiјыс таяö бригада вылö воö (75 ш. 10—7 ш. 50 ур X6)—45 шајтөн тöлыс, в) ужаланiнö прöдукта да инструментжас ваяöм медицинскöј обслуживанъё, баракжас јүрдöдöм, палатка лöгöдöм да с. в., шөркөда 10 ш. бригада вылö.

Сiз-кö накладнöј раскоджасыс бригадалөн ставыс ловöны 106 шајт тöлыс, 4 ш. 24 ур лун, 26,17 урөн ужыс воöм быдшајт вылö, либö 20,07 урөн морт вылö öтi луныс.

Бригада тыртыс асыс производственнöј заданъёсö ез 25 лунөн, кычi вöли урчiтöма нарад заданъёын, а 15 лунөн, 10 лунөн вöчжык, код вылö ескö колö вöли вöчны накладнöј раскоджассö (4 ш 24 ур.X10)—42 шајт 40 ур, код пiыс 50 прöцентыс, либö 21ш 20 ур сетгöны бригадалы.

Медым рабочöј тöдiс кычi нуöдчöны расчотжасыс лöм економіја вылö, колö быд рабочöјöз ваяöдны уна-ö воö öтi

шајт вылö накладнöј рöскöдыс (26,17 ур), уждон бостöм сертi öд позö тöднысö економіјасыс: сiз, бригада бостiс-кö 405 шајтсö (вiзöд 14 п.) ез 25 лунөн, а 15 лунөн, да сi-јөн 162 шајтсö бостiс на вылö накладнöј рöскöджас вöчтöг (најö економiтöма), сiз-кö накладнöј рöскöджасын економiтöма (26,17 урX162—)42 ш. да 40 ур. Таяö-жö позас артавны економіјасыс, кодi воö öтi лунужыс морт вылö: сылөн уждоныс тарiф сертiыс 2 ш. 70 ур луныс 60 кубометр пурјалöмыс, а сiјö пурјалис ез 60, а 100 кубометр да бостiс (4,5X100) 4 ш. 50 ур. Нарад заказ сертi 4 ш. 50 ур вылö накладнöј рöскöджасыс воöны (26,17X4 ш. 50 ур.)—1 ш. да 18 ур мында, а збылысö-жö луннас öтi морт вылö накладнöј рöскöджасөн вiзöма 70,47 ур, либö економiтöма (1 ш. 18 ур—70,47 ур—) 47,53 ур, сы пiыс 50 прöцентыс либö 23,76 ур воö рабочöјлы. Сiз-кö „нарад-заданъё“ содтöдөн тыртöм вöсна рабочöј бостö: 2 ш. 70 ур тарiф сертi, 1 ш. 80 ур содтöдөн нормасö тыртöмыс, 23,76 ур економіја, а с авсö рабочöј бостö 4 шајт 73,76 ур луныс.

15. Ваяöдöм примержасыс тыдалö, мыј сопордјысöйлөн медыжыд формаыс социалистическöј хозрасчот бригааджасын—медбур туј вöркылöдан программа лыд да качество сертi тыртöм да содтöдөн тыртöм вылö да рабочöјжасыс материалнöј условіежассö бурмöдöм вылö.

Мед нiötи кылöдчыс ез колтыс хозрасчотнöј бригадаб пыртöг! Со медыжыд лозунгыс кылöдчан кампанъёлөн.

Ответ. ред. пыфöи Н. ЖIЛIН.

*) Цыфрајас костыс „X“ лыддылы знак умноженьöбi, а „—“ знак равенствабi.